

УДК 657.012.32

**DIGITALISATION OF ACCOUNTING AS AN INTEGRAL PART OF THE
DEVELOPMENT OF THE DIGITAL ECONOMY IN UKRAINE**

**ДИДЖИТАЛІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ЯК НЕВІД'ЄМНА ЧАСТИНА РОЗВИТКУ
ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ В УКРАЇНІ**

Dmytrenko A.V. / Дмитренко А.В.

d.e.s., prof. / д.е.н., проф.

ORCID: 0000-0003-3304-8652

*National University "Yuri Kondratyuk Poltava Polytechnic", Poltava, 24 Vitaliy Hrytsayenko
Avenue, t36011*

*Національний університет "Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка", м. Полтава,
проспект Віталія Грицаєнка, 24, 36011*

Kravchenko O.V. / Кравченко О.В.

s.e.s., as.prof. / к.е.н., доц.

ORCID: 0000-0001-5927-8814

Sumy State University, Sumy, Petropavlivska 57, 40000

Сумський державний університет, м. Суми, Петропавлівська, 57, 40000

***Анотація.** Сьогодні багато компаній використовують спеціалізоване бухгалтерське програмне забезпечення. Це не просто комп'ютеризовані версії старих журналів, а потужні системи, які можуть самостійно обробляти дані, знаходити помилки і навіть давати поради.*

Сьогодні цифровізація відбувається під впливом стрімкого розвитку цифрових технологій, які радикально змінюють підходи до бухгалтерського обліку, перетворюючи його з рутинного документообігу на потужний інструмент для аналітики та стратегічного управління. Це питання є особливо важливим у контексті активної цифрової трансформації української економіки, що вимагає глибокого наукового аналізу особливостей адаптації міжнародних практик до вітчизняних реалій.

Мета полягає у проведенні комплексного дослідження впливу цифровізації та оцифрування на бухгалтерські процеси, визначенні їх ролі у підвищенні конкурентоспроможності українських підприємств та визначенні шляхів гармонізації з глобальними тенденціями.

Об'єктом наукового дослідження є цифрові технології, безпека даних та цифровізація бухгалтерського обліку.

Предметом дослідження є методологічні, теоретичні, організаційні та практичні аспекти інтеграції сучасних ІТ-рішень у системи бухгалтерського обліку, управління та фінансового обліку, спрямовані на оптимізацію бізнес-процесів та підвищення ефективності прийняття управлінських рішень, що сприяє підвищенню ефективності бізнес-процесів, прозорості та швидкості прийняття рішень.

***Ключові слова:** цифровізація, бухгалтерський облік, автоматизація.*

Вступ.

Актуальність теми зумовлена тим, що в умовах активної цифрової трансформації української економіки та викликів воєнного часу, здатність

підприємств швидко адаптуватися до нових технологічних реалій стає запорукою їх виживання та конкурентоспроможності. Технології повністю змінюють підхід до ведення бізнесу: від автоматичного збору первинної документації до використання штучного інтелекту для прогнозування фінансових результатів. Професія бухгалтера трансформується, вимагаючи нових компетенцій, зокрема розуміння принципів кібербезпеки та роботи з великими даними (Big Data). Водночас, процеси цифровізації в Україні відбуваються нерівномірно та супроводжуються низкою проблем, серед яких — дефіцит фінансування, брак кваліфікованих кадрів та ризики кібератак. Вирішення цих питань потребує глибокого аналізу як вітчизняного, так і міжнародного досвіду, що і зумовило вибір теми даного дослідження.

Огляд останніх джерел досліджень і публікацій. Теоретичні та практичні аспекти цифрової трансформації економіки та обліку розглядаються у працях багатьох вітчизняних та зарубіжних науковців. Вагомий внесок у розуміння державної політики цифровізації зробили представники Міністерства цифрової трансформації України, зокрема Михайло Федоров, який розглядає цифрову державу як сервіс для громадян та бізнесу [1]. Проблематику розмежування понять «цифровізація» та «диджиталізація» досліджували такі автори, як С.В. Коробка, які акцентують увагу на тому, що це не тотожні процеси, а послідовні етапи еволюції бізнесу [3]. В. Фіщук та В. Матюшко у своїх роботах аналізують стратегії перетворення України на країну з розвинутою цифровою економікою до 2030 року [4]. Питання автоматизації бухгалтерського обліку та впровадження хмарних технологій висвітлюються в оглядах сучасних програмних продуктів, а також у аналітичних матеріалах Державної служби статистики України. Водночас, порівняльний аналіз темпів диджиталізації обліку в Україні та країнах ЄС (Німеччина, Франція, Польща) в умовах воєнного стану залишається недостатньо вивченим, що потребує додаткових досліджень.

Основний матеріал. Сутність понять «цифровізація» та «диджиталізація». Для розуміння природи сучасних змін необхідно чітко

розмежовувати ключові терміни. Цифровізація (Digitization) – це це технічний процес переведення аналогової інформації (текстів, записів, фізичних об'єктів) у цифровий формат. Це базовий рівень, який дозволяє зберігати, обробляти та передавати дані в електронному вигляді. Диджиталізація (Digitalization) – це це більш глибока стратегічна трансформація бізнесу та суспільства, що відбувається завдяки використанню цифрових технологій. Вона передбачає зміну бізнес-моделей, створення нових продуктів, покращення взаємодії з клієнтами та оптимізацію управлінських рішень [5, 6]. Таким чином, цифровізація створює технічну основу, а диджиталізація використовує цю основу для глобальних змін. Разом вони формують процес цифрової трансформації. Серед переваг цих процесів можна виділити підвищення ефективності, прозорість, зручність та розширення ринків збуту. До недоліків належать високі витрати на інфраструктуру, необхідність перепідготовки кадрів та загрози кібербезпеки. Війна в Україні стала каталізатором цифрових змін. Попри обмеженість ресурсів, ускладнену логістику та кадрові втрати, український бізнес демонструє стійкість завдяки технологіям. Цифрова трансформація дозволяє компаніям ефективно управляти обмеженими ресурсами, розширювати ринки збуту через електронну комерцію та підтримувати комунікацію з клієнтами [2]. Процес цифровізації обліку на підприємстві можна розділити на п'ять ключових етапів: вивчення бізнес-процесів – аналіз поточного стану, виявлення слабких місць та потреб у цифровізації; впровадження елементів цифровізації – навчання персоналу, запуск пілотних проектів у окремих підрозділах (наприклад, бухгалтерії); стратегічний етап – формування стратегії трансформації, виділення інвестицій та визначення відповідальних осіб; цифрова конверсія – створення операційних моделей, вибір технологій та їх інтеграція в структуру підприємства; інноваційно-адаптивний етап – безперервний розвиток, тестування нових технологій та модифікація бізнес-моделей. Яскравим прикладом трансформації є використання ERP-систем (наприклад, SAP), які інтегрують фінансовий та управлінський облік у єдиний простір, мінімізуючи помилки та дублювання

даних [7, 8]. Україна має значний потенціал, однак за низкою показників все ще відстає від провідних європейських країн. Проведено порівняльний аналіз стану диджиталізації в Україні, Польщі, Німеччині та Франції (станом на 2024–2025 роки) (таблиця 1).

Таблиця 1 - Порівняльний аналіз країн Європи

Німеччина	Франція	Польща	Україна
Беззаперечний лідер у сфері Industry 4.0, автоматизації виробництва та використання штучного інтелекту (45% компаній використовують AI). Рівень інтернетизації сягає 95%. Країна має найвищі показники кібербезпеки та використання CRM-систем (75%).	Демонструє сильні позиції в електронній комерції та фінтеху. Частка e-commerce у загальних продажах становить 18.8%. Державна програма «France 2030» активно стимулює інновації.	Показує найшвидші темпи зростання, особливо у сфері IT-стартапів та мобільного банкінгу (система BLIK). Вона випереджає Україну за використанням хмарних технологій та інвестиціями в інфраструктуру (3.2% ВВП).	Демонструє високий рівень розвитку фінтеху (Monobank, PrivatBank) та цифровізації державних послуг («Дія»). Рівень інтернетизації становить близько 80%. Проте, Україна відстає за обсягами електронної комерції (\$5 млрд проти \$100 млрд у Німеччині) та рівнем впровадження AI у бізнесі (15%). Головними перешкодами є війна, брак інвестицій та недостатній рівень цифрової грамотності в регіонах.

*Авторська розробка

Висновки.

Проведене дослідження дозволяє зробити висновок, що цифрова трансформація обліку, аудиту та оподаткування є незворотним процесом, який докорінно змінює бізнес-ландшафт. Український бізнес демонструє високу адаптивність, активно впроваджуючи фінтех-рішення та електронний документообіг. Проте, порівняно з країнами ЄС (Німеччиною, Францією, Польщею), Україна відстає у питаннях комплексної автоматизації виробництва, використання штучного інтелекту та розвитку інфраструктури, що значною мірою зумовлено військовими діями та браком фінансування. Головними перешкодами на шляху диджиталізації є висока вартість ліцензійного ПЗ, дефіцит кваліфікованих кадрів, здатних працювати з новітніми технологіями, та, що найважливіше, питання кібербезпеки. Для успішної цифрової трансформації Україні необхідно активізувати державну підтримку (через

податкові стимули та освітні програми), розвивати цифрову інфраструктуру в регіонах та гармонізувати стандарти кібербезпеки з вимогами ЄС. Впровадження єдиного цифрового простору для обліку та аудиту може стати потужним драйвером відновлення та зростання економіки України у післявоєнний період.

Вираз вдячності: Дякуємо за розуміння та сприяння у публікації.

Література:

1. Стаття Віце-прем'єр-міністра цифрової трансформації Михайла Федорова. 2021. URL: <https://www.rv.gov.ua/news/cifrovizaciya-ce-postupove-peretvorennya-usih-derzhavnih-poslug-na-zruchni-onlajn-servisi> (дата звернення 13.01.2026).

2. Стаття асистенки проекту «Індекс реформ» Аліни Круп'яник. 2022. URL: <https://voxukraine.org/tsyfrova-ekonomika-ukrayiny-osnovni-factory-rozvytk> (дата звернення 13.01.2026).

3. Коробка С. В. Диджиталізація підприємницької діяльності. Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна серія «Економічна». 2021. URL: <https://periodicals.karazin.ua/economy/article/view/17619> (дата звернення 13.01.2026).

4. Фіщук В., Матюшко В., Чернів Є. Україна 2030е – країна з розвинутою цифровою економікою. Український інститут майбутнього. 2020. URL: <https://strategy.uifuture.org/kraina-z-rozvinutoyu-cifrovoyu-ekonomikoyu.html> (дата звернення 13.01.2026).

5. Що таке Диджиталізація бізнесу та які переваги вона надає? 2023. URL: <https://voodooecom.com/business-digitization-e-commerce/> (дата звернення 14.01.2026).

6. Просте про складне «Диджиталізація як неминучий процес прогресивного розвитку української економіки». 2021. URL: <https://financial.lnu.edu.ua/news/prosto-pro-skladne-didzhytalizatsiia-iak-nemynuchyy-protses-prohresyvnoho-rozvytku-ukrainskoi-ekonomiky> (дата звернення 14.01.2026).

7. Що таке SAP: все, що потрібно знати. URL: <https://www.oneservice-consulting.com/blog/sap-5/shcho-take-sap-10> (дата звернення 15.01.2026).

8. Диджиталізація бухгалтерського обліку в Україні: стан та перспективи розвитку. 2022. Економіка та суспільство (дата звернення 15.01.2026).

Abstract. Today, many companies use specialized accounting software. These are not just computerized versions of old journals, but powerful systems that can independently process data, find errors and even give advice. Today, digitalization is driven by the rapid development of digital technologies, which are radically changing approaches to accounting, transforming it from routine document flow into a powerful tool for analytics and strategic management. This issue is particularly important in the context of the active digital transformation of the Ukrainian economy, which requires in-depth scientific analysis of the specifics of adapting international practices to domestic realities. The aim is to conduct a comprehensive study of the impact of digitalization and digitization on accounting processes, determine their role in increasing the competitiveness of Ukrainian enterprises, and identify ways to harmonies with global trends. The object of scientific research is digital technologies, data security and digitalization of accounting. The subject of research is methodological, theoretical, organizational and practical aspects of integrating modern IT solutions into accounting, management and financial accounting systems aimed at optimizing business processes and improving the effectiveness of management decision-making, which contributes to increasing the efficiency of business processes, transparency and speed of decision-making.

Key words: *digitization, accounting, automation.*

References:

1. Article by Deputy Prime Minister for Digital Transformation Mykhailo Fedorov (2021). URL: <https://www.rv.gov.ua/news/cifrovizaciya-ce-postupove-peretvorennya-usih-derzhavnih-poslug-na-zruchni-onlajn-servisi> (accessed on 13.01.2026).
2. Article by Alina Krupianyk, assistant to the Reform Index project. (2022). URL: <https://voxukraine.org/tsyfrova-ekonomika-ukrayiny-osnovni-factory-rozvytk> (accessed on 13.01.2026).
3. Korobka S. V. Digitisation of entrepreneurial activity. Bulletin of V. N. Karazin Kharkiv National University, Economic series. (2021). URL: <https://periodicals.karazin.ua/economy/article/view/17619> (accessed on 13.01.2026).
4. Fischuk, V., Matyushko, V., and Cherniev, E. Ukraine 2030: A Country with a Developed Digital Economy. Ukrainian Institute of the Future. (2020). URL: <https://strategy.uifuture.org/kraina-z-rozvinutoyu-cifrovoyu-ekonomikoyu.html> (accessed on 13.01.2026).
5. What is business digitalisation and what are its advantages? (2023). URL: <https://voodooecom.com/business-digitization-e-commerce/> (accessed on 14.01.2026).
6. Simple about complex ‘Digitalisation as an inevitable process of progressive development of the Ukrainian economy’. (2021). URL: <https://financial.lnu.edu.ua/news/prosto-pro-skladne-didzhytalizatsiia-iak-nemynuchyy-protses-prohresyvnoho-rozvytku-ukrainskoi-ekonomiky> (accessed on 14.01.2026).
7. What is SAP: everything you need to know (2025). URL: <https://www.oneservice-consulting.com/blog/sap-5/shcho-take-sap-10> (accessed on 15.01.2026).
8. Digitisation of accounting in Ukraine: current status and prospects for development. (2022). Economy and Society (accessed on 15.01.2026).

Статтю надіслано: 25.01.2026 р.

© Дмитренко А.В.